

Giáo dục công dân toàn cầu trong môn Đạo đức cấp Tiểu học (Chương trình Giáo dục phổ thông 2018)

Nguyễn Thị Việt Hà

Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam
52 Liễu Giai, Ba Đình, Hà Nội, Việt Nam
Email: hantv@vnies.edu.vn

TÓM TẮT: Trong xu thế toàn cầu hoá, vấn đề giáo dục công dân toàn cầu đã và đang là mối quan tâm của nhiều quốc gia. Việt Nam trong quá trình đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo với mục tiêu đào tạo ra những công dân có phẩm chất và năng lực đáp ứng nhu cầu xã hội và hội nhập quốc tế. Việc giáo dục công dân toàn cầu chính là góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện. Bài viết trình bày về mục tiêu giáo dục công dân toàn cầu Việt Nam, xác định những địa chỉ có khả năng giáo dục công dân toàn cầu trong môn Đạo đức cấp Tiểu học, trên cơ sở đó đề xuất định hướng về phương pháp, hình thức tổ chức dạy học và đánh giá kết quả giáo dục công dân toàn cầu.

TỪ KHÓA: Công dân toàn cầu, giáo dục công dân toàn cầu, Đạo đức, Tiểu học.

→ Nhận bài 19/4/2021 → Nhận bài đã chỉnh sửa 13/5/2021 → Duyệt đăng 25/11/2021.

1. Đặt vấn đề

Trong thế giới toàn cầu hóa, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ như hiện nay, vấn đề công dân toàn cầu (CDTC), giáo dục (GD) CDTC đã và đang nhận được sự quan tâm của nhiều nước. GDCDTC gắn liền với xu thế toàn cầu hóa, đặc biệt là mối quan tâm về sự phụ thuộc lẫn nhau giữa các quốc gia và quá trình dịch chuyển để hội nhập quốc tế, xu thế liên kết mạnh hơn được hình thành trong lĩnh vực phát triển bền vững môi trường. Đồng thời, sự phát triển của công nghệ thông tin, đặc biệt là internet làm cho “thế giới phẳng” và quá trình toàn cầu hóa mạnh mẽ hơn.

Thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW về Đổi mới căn bản toàn diện GD và đào tạo (ĐT) với mục tiêu tạo chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả GD, ĐT, ngành GD đã tích cực triển khai thực hiện đổi mới GD ở tất cả các cấp học. Mục tiêu hàng đầu của đổi mới GD là nhằm ĐT được những con người phát triển toàn diện và phát huy tốt nhất tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; yêu gia đình, yêu Tổ quốc, yêu đồng bào; sống tốt và làm việc hiệu quả; đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế. Vấn đề GDCDTC đã được quan tâm và thể hiện trong Chương trình GD phổ thông ban hành năm 2018 nhằm góp phần thực hiện tốt mục tiêu đổi mới GD.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Quan niệm công dân toàn cầu Việt Nam

CDTC Việt Nam là người: Có khả năng hành động hợp tác, có trách nhiệm, sáng tạo giải quyết những vấn đề chung của cộng đồng, góp phần làm cho địa phương, đất nước, thế giới tốt đẹp và phát triển bền vững; giao tiếp, thích ứng trong những môi trường văn

hóa khác nhau, môi trường đa văn hóa; tôn trọng quyền con người, sự đa dạng; trân trọng, phát huy những giá trị văn hóa của dân tộc, đất nước mình đồng thời có ý thức học hỏi những tinh hoa văn hóa của các dân tộc, quốc gia khác.

2.2. Mục tiêu giáo dục công dân toàn cầu Việt Nam

Trên cơ sở tham khảo một số nghiên cứu về GDCDTC trong nước và các tổ chức quốc tế như UNESCO, OXFAM, GDCDTC Việt Nam cần hướng tới hình thành và phát triển cho người học:

Về kiến thức

- Hiểu biết về các vấn đề mang tính toàn cầu (như ô nhiễm môi trường, nguy cơ cạn kiệt các nguồn tài nguyên thiên nhiên; đói nghèo và dịch bệnh, sức khỏe cộng đồng; các vấn đề về dân chủ, công bằng xã hội, bình đẳng giới; các vấn đề về xung đột và bạo lực; bảo vệ hòa bình trên thế giới; ...).

- Hiểu biết về mối quan hệ gắn kết, tương tác và phụ thuộc lẫn nhau giữa các vấn đề của các cộng đồng ở các cấp độ địa phương, đất nước và toàn cầu.

- Hiểu biết về sự đa dạng văn hóa của các dân tộc, quốc gia.

Về kỹ năng

- Tự nhận thức về bản thân (cá tính, tình cảm, mong muốn, giá trị sống, ...; sự xác định vị trí/vai trò của bản thân trong cộng đồng (ở các cấp độ khác nhau như ở địa phương, quốc gia và toàn cầu).

- Phân tích, phản biện về những vấn đề mang tính toàn cầu; nhận thức, phân tích được các quan điểm khác nhau.

- Giao tiếp, hợp tác trong môi trường đa văn hóa, với bạn bè quốc tế.

- Thích ứng trong tình huống mới, trong môi trường

mới khác biệt về văn hóa, xã hội...

- Hợp tác giải quyết vấn đề thực tiễn (phát hiện, tham gia giải quyết vấn đề thực tiễn của cộng đồng, mang lại lợi ích cho cộng đồng ở cấp độ địa phương, quốc gia và toàn cầu; giải quyết các xung đột).

- Sử dụng ngoại ngữ trong giao tiếp, học tập.

- Sử dụng công nghệ thông tin, đặc biệt là internet (trong học tập, giao tiếp,...).

Về thái độ, giá trị

- Yêu nước, quê hương, gia đình.

- Yêu thương con người, quan tâm, đồng cảm, chia sẻ, đoàn kết với người khác.

- Tôn trọng sự khác biệt giữa mọi người và sự đa dạng văn hóa.

- Tôn trọng các giá trị về hòa bình, dân chủ, công bằng xã hội, bình đẳng giới. Tôn trọng và ủng hộ thực hiện quyền trẻ em, quyền con người. Ứng xử công bằng, bình đẳng với mọi người.

- Trân trọng giá trị văn hóa của các dân tộc và quốc gia trên thế giới. Có ý thức phát huy những giá trị văn hóa của dân tộc, đất nước mình đồng thời sẵn sàng học hỏi những tinh hoa văn hóa của các dân tộc, quốc gia khác.

- Quan tâm tới môi trường sống (có ý thức bảo vệ và cải thiện môi trường sống).

- Có trách nhiệm, tích cực và sẵn sàng tham gia các hoạt động có ích cho cộng đồng.

2.3. Khả năng giáo dục công dân toàn cầu trong môn Đạo đức cấp Tiểu học

GD công dân (GDCD) (môn Đạo đức ở cấp Tiểu học, môn GDCD ở cấp Trung học cơ sở (THCS), môn GD Kinh tế và Pháp luật ở cấp Trung học phổ thông) giữ vai trò chủ đạo trong việc giúp học sinh (HS) hình thành, phát triển ý thức và hành vi của người công dân. Thông qua các bài học về lối sống, đạo đức, pháp luật, kinh tế, môn GDCD góp phần bồi dưỡng cho HS những phẩm

chất chủ yếu và năng lực cốt lõi của người công dân, đặc biệt là tình cảm, niềm tin, nhận thức, cách ứng xử phù hợp với chuẩn mực đạo đức và quy định của pháp luật, có kĩ năng sống và bản lĩnh để học tập, làm việc và sẵn sàng thực hiện trách nhiệm công dân trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế.

Môn Đạo đức là môn học bắt buộc ở cấp Tiểu học. Nội dung chủ yếu của môn học là GD đạo đức, kĩ năng sống, pháp luật và kinh tế. Những nội dung này định hướng chính vào GD về giá trị bản thân, gia đình, quê hương, cộng đồng, nhằm hình thành cho HS thói quen, nền nếp cần thiết trong học tập, sinh hoạt và ý thức tự điều chỉnh bản thân theo các chuẩn mực đạo đức và quy định của pháp luật.

Mục tiêu chung của chương trình GDCD ở cả 3 cấp là góp phần hình thành, phát triển ở HS các phẩm chất chủ yếu: Yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực và trách nhiệm; các năng lực của người công dân Việt Nam, đặc biệt là năng lực điều chỉnh hành vi, năng lực phát triển bản thân, năng lực tìm hiểu và tham gia hoạt động kinh tế - xã hội nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển của cá nhân và yêu cầu của sự nghiệp xây dựng nhà nước pháp quyền và nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa trong bối cảnh toàn cầu hoá và cách mạng công nghiệp mới.

Trên cơ sở mục tiêu GDCDTC Việt Nam và mục tiêu, đặc trưng của môn học, môn Đạo đức cấp Tiểu học có nhiều khả năng thực hiện các mục tiêu của GDCDTC. Điều đó được thể hiện trong ma trận dưới đây (xem Bảng 1):

Như vậy, trong Chương trình môn Đạo đức có từ 2 - 4 chủ đề ở mỗi lớp có khả năng thực hiện mục tiêu GDCDTC. Các mục tiêu GDCDTC được thể hiện rõ nét trong yêu cầu cần đạt của mỗi chủ đề, hầu hết các chủ đề được xác định trong ma trận thể hiện mức độ tích hợp toàn phần. Điều đó cho thấy, môn Đạo đức cấp Tiểu học là môn học có nhiều ưu thế trong việc thực

Bảng 1: Ma trận tích hợp GDCDTC trong môn Đạo đức

Lớp, chủ đề	Yêu cầu cần đạt trong chương trình	Mục tiêu GDCDTC
Lớp 1		
Yêu thương gia đình	- Nêu được những biểu hiện của tình yêu thương trong gia đình em. - Nhận biết được sự cần thiết của tình yêu thương gia đình. - Thực hiện được những việc làm thể hiện tình yêu thương người thân trong gia đình. - Đồng tình với thái độ, hành vi thể hiện tình yêu thương trong gia đình; không đồng tình với thái độ, hành vi không thể hiện tình yêu thương gia đình.	Yêu nước, yêu quê hương, yêu gia đình
Quan tâm, chăm sóc người thân trong gia đình	- Nhận biết được biểu hiện của sự quan tâm, chăm sóc người thân trong gia đình. - Thể hiện được sự quan tâm, chăm sóc người thân trong gia đình bằng những hành vi phù hợp với lứa tuổi. - Lễ phép, vâng lời ông bà, cha mẹ, anh chị; hiếu thảo với ông bà, cha mẹ; nhường nhịn và giúp đỡ em nhỏ.	Yêu nước, yêu quê hương, yêu gia đình
Lớp 2		

Lớp, chủ đề	Yêu cầu cần đạt trong chương trình	Mục tiêu GDCĐTC
Quê hương em	<ul style="list-style-type: none"> Nêu được địa chỉ của quê hương. Bước đầu nhận biết được vẻ đẹp của thiên nhiên và con người ở quê hương mình. Thực hiện được việc làm thiết thực, phù hợp với lứa tuổi thể hiện tình yêu quê hương: yêu thương gia đình; chăm sóc, bảo vệ vẻ đẹp thiên nhiên của quê hương; kính trọng, biết ơn những người có công với quê hương;... 	Yêu nước, yêu quê hương, yêu gia đình
Kính trọng thầy giáo, cô giáo và yêu quý bạn bè	<ul style="list-style-type: none"> Nêu được một số biểu hiện của sự kính trọng thầy giáo, cô giáo và yêu quý bạn bè. Thực hiện được hành động và lời nói thể hiện sự kính trọng thầy giáo, cô giáo và yêu quý bạn bè. Sẵn sàng tham gia hoạt động phù hợp với lứa tuổi để giúp đỡ các bạn gặp khó khăn hoặc có hoàn cảnh không may mắn, các bạn ở vùng sâu vùng xa hoặc vùng bị thiệt hại vì thiên tai. 	Yêu thương con người, quan tâm, đồng cảm, chia sẻ, đoàn kết với người khác.
Lớp 3		
Em yêu Tổ quốc Việt Nam	<ul style="list-style-type: none"> Biết Quốc hiệu, Quốc kì, Quốc ca Việt Nam. Nêu được một số nét cơ bản về vẻ đẹp của đất nước, con người Việt Nam. Nhận ra Tổ quốc Việt Nam đang phát triển mạnh mẽ. Thực hiện được hành vi, việc làm thể hiện tình yêu Tổ quốc Việt Nam: nghiêm trang khi chào cờ và hát Quốc ca; yêu quý, bảo vệ thiên nhiên; trân trọng và tự hào về truyền thống lịch sử, văn hóa của đất nước. Tự hào được là người Việt Nam. 	Yêu nước, yêu quê hương, yêu gia đình
Quan tâm hàng xóm láng giềng	<ul style="list-style-type: none"> Nêu được một số biểu hiện của việc quan tâm đến hàng xóm láng giềng. Biết vì sao phải quan tâm đến hàng xóm láng giềng. Quan tâm đến hàng xóm láng giềng bằng những lời nói, việc làm phù hợp. Đồng tình với những lời nói, việc làm tốt; không đồng tình với những lời nói, việc làm không tốt đối với hàng xóm láng giềng. 	Yêu thương con người, quan tâm, đồng cảm, chia sẻ, đoàn kết với người khác.
Khám phá bản thân	<ul style="list-style-type: none"> Nêu được một số điểm mạnh, điểm yếu của bản thân. Biết vì sao phải biết điểm mạnh, điểm yếu của bản thân. Thực hiện được một số cách đơn giản tự đánh giá điểm mạnh, điểm yếu của bản thân. Rèn luyện để phát huy điểm mạnh, khắc phục điểm yếu của bản thân. 	Tự nhận thức về bản thân (cá tính, tình cảm, mong muốn, giá trị sống, ...; xác định vị trí/ vai trò của bản thân trong cộng đồng (ở các cấp độ khác nhau như ở địa phương, quốc gia và toàn cầu)).
Xử lý bất hoà với bạn bè	<ul style="list-style-type: none"> Nêu được một số biểu hiện bất hoà với bạn bè. Nhận biết được lợi ích của việc xử lý bất hoà với bạn bè. Thực hiện được một số cách đơn giản, phù hợp để xử lý bất hoà với bạn bè. Sẵn sàng giúp bạn bè xử lý bất hoà với nhau. 	<ul style="list-style-type: none"> Hiểu biết về các vấn đề về xung đột và bạo lực. Hợp tác giải quyết các xung đột.
Lớp 4		
Cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn	<ul style="list-style-type: none"> Nêu được một số biểu hiện của sự cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn. Biết vì sao phải cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn. Cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn bằng những lời nói, việc làm cụ thể phù hợp với lứa tuổi. Sẵn sàng giúp đỡ người gặp khó khăn phù hợp với khả năng của bản thân. 	Yêu thương con người, quan tâm, đồng cảm, chia sẻ, đoàn kết với người khác.
Thiết lập và duy trì quan hệ bạn bè	<ul style="list-style-type: none"> Biết vì sao phải thiết lập và duy trì quan hệ bạn bè. Nhận biết được cách đơn giản để thiết lập, duy trì quan hệ bạn bè. Có quan hệ tốt với bạn bè ở trường học và làng xóm, khối phố. 	Yêu thương con người, quan tâm, đồng cảm, chia sẻ, đoàn kết với người khác.
Quyền và bổn phận của trẻ em	<ul style="list-style-type: none"> Kể được một số quyền và bổn phận cơ bản của trẻ em. Biết vì sao phải thực hiện quyền và bổn phận của trẻ em. Thực hiện được quyền và bổn phận của trẻ em phù hợp với lứa tuổi. Nhắc nhở, giúp đỡ bạn bè thực hiện quyền và bổn phận trẻ em. 	Tôn trọng và ủng hộ thực hiện quyền trẻ em, quyền con người.
Lớp 5		
Tôn trọng sự khác biệt của người khác	<ul style="list-style-type: none"> Kể được một số biểu hiện tôn trọng sự khác biệt (về đặc điểm cá nhân, giới tính, hoàn cảnh, dân tộc, ...) của người khác. Biết vì sao phải tôn trọng sự khác biệt giữa mọi người. Thể hiện được bằng lời nói và hành động thái độ tôn trọng sự khác biệt của người khác. Không đồng tình với những hành vi phân biệt đối xử vì sự khác biệt về đặc điểm cá nhân, giới tính, hoàn cảnh, dân tộc,... 	<ul style="list-style-type: none"> Hiểu biết về sự đa dạng văn hóa của các dân tộc, quốc gia. Tôn trọng sự khác biệt giữa mọi người và sự đa dạng văn hóa.

Lớp, chủ đề	Yêu cầu cần đạt trong chương trình	Mục tiêu GDCDTC
Bảo vệ các đúng, cái tốt	<ul style="list-style-type: none"> - Nhận biết được cái đúng, cái tốt cần bảo vệ. - Biết vì sao phải bảo vệ cái đúng, cái tốt. - Biết một số cách đơn giản để bảo vệ cái đúng, cái tốt. - Mạnh dạn bảo vệ cái đúng, cái tốt. 	Hiểu biết về các vấn đề về xung đột và bạo lực; bảo vệ hòa bình trên thế giới.
Bảo vệ môi trường sống	<ul style="list-style-type: none"> - Nêu được các loại môi trường sống. - Biết vì sao phải bảo vệ môi trường sống. - Biết bảo vệ môi trường sống ở nhà, ở trường, ở nơi công cộng bằng những việc làm cụ thể phù hợp với khả năng. - Không đồng tình với những hành vi gây ô nhiễm môi trường; nhắc nhở người thân, bạn bè bảo vệ môi trường sống. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hiểu biết về các vấn đề mang tính toàn cầu (như ô nhiễm môi trường, nguy cơ cạn kiệt các nguồn tài nguyên thiên nhiên,...). - Quan tâm tới môi trường sống (có ý thức bảo vệ và cải thiện môi trường sống).

hiện mục tiêu GDCDTC cả về kiến thức, kỹ năng và thái độ, từ đó hình thành các năng lực CDTC cho HS.

Mặt khác, bảng ma trận trên cũng cho thấy, mục tiêu GDCDTC có nhiều nét tương đồng với việc GD một số giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc như: Yêu quê hương, đất nước, yêu gia đình, yêu thương con người, đoàn kết, hợp tác,... Mục tiêu GD tích hợp GDCDTC trong các chủ đề trùng hợp hoàn toàn với yêu cầu cần đạt trong chương trình. Điều đó khiến cho việc tích hợp GDCDTC trong chương trình môn Đạo đức ở Tiểu học trở nên nhẹ nhàng, tự nhiên, nội dung không bị tăng, nặng, tạo thuận lợi cho GV trong quá trình dạy học.

2.4. Định hướng hình thức tổ chức và phương pháp dạy học

GDCDTC trong môn Đạo đức muốn đạt được hiệu quả cần phải có phương pháp GD phù hợp. Trong quá trình dạy học, giáo viên cần kết hợp sử dụng các phương pháp dạy học truyền thống với các phương pháp dạy học hiện đại nhằm:

- Tạo cơ hội cho HS được trải nghiệm những kiến thức về CDTC trong đời sống thực tiễn hoặc trong các tình huống được mô phỏng gần với tình huống thực tiễn; được tự tìm tòi, khai thác, xử lý thông tin, tư liệu từ nhiều nguồn khác nhau có liên quan đến chủ đề bài học, đặc biệt là các tư liệu sống động về những người thực, việc thực trong thực tiễn địa phương để minh chứng, lí giải hoặc cùng nhau phân tích.

- Tạo cơ hội cho HS được tìm tòi, phát hiện và phân tích, đánh giá các vấn đề, tình huống thực tiễn có liên quan đến những vấn đề toàn cầu; được đề xuất, lựa chọn cách giải quyết, ứng xử các vấn đề, tình huống đó và lí giải sự lựa chọn của mình.

- Tạo cơ hội cho HS được hợp tác với bạn bè và mọi người để xây dựng và thực hiện các hoạt động, nhằm giải quyết những vấn đề về toàn cầu ở cấp độ địa phương.

- Tạo cơ hội cho HS được giao tiếp, tương tác tích cực với thầy cô, bạn bè và mọi người xung quanh để chia sẻ suy nghĩ, quan điểm, ý kiến, kinh nghiệm về những vấn đề toàn cầu; để học hỏi lẫn nhau, cùng nhau bàn bạc,

lựa chọn, thực hiện và điều chỉnh cách ứng xử phù hợp với các chuẩn mực văn hóa, đạo đức và pháp luật liên quan đến các vấn đề toàn cầu.

- Tạo cơ hội cho HS được nhận xét, phê phán, đánh giá/tự nhận xét, tự phê phán, tự đánh giá các thái độ, hành vi, việc làm của bản thân, của người khác liên quan đến những vấn đề toàn cầu theo các chuẩn mực văn hóa, đạo đức và pháp luật đã học.

Với đặc trưng của môn Đạo đức, việc GDCDTC trong môn học có thể kết hợp sử dụng các phương pháp dạy học truyền thống như: Vấn đáp, đàm thoại và các phương pháp, kỹ thuật dạy học hiện đại như: thảo luận nhóm, nghiên cứu trường hợp điển hình, xử lí tình huống, đóng vai, trò chơi, dự án, ...; kĩ thuật động não, trình bày một phút, hỏi - đáp, hỏi chuyên gia, ...

GDCDTC trong môn Đạo đức có thể kết hợp các hình thức dạy học theo hướng linh hoạt, phù hợp, hiệu quả như: Dạy học theo lớp, theo nhóm và cá nhân; dạy học ở trong lớp và ở ngoài lớp, ngoài khuôn viên nhà trường; tăng cường thực hành, rèn luyện kỹ năng trong các tình huống cụ thể của đời sống; tích cực sử dụng các phương tiện dạy học hiện đại nhằm đa dạng, cập nhật thông tin, tạo hứng thú cho HS; phối hợp GD trong nhà trường với GD ở gia đình và xã hội.

2.5. Định hướng kiểm tra đánh giá kết quả học tập

GDCDTC được tích hợp trong môn Đạo đức. Vì vậy, định hướng việc đánh giá kết quả học tập của HS cần phải dựa trên mục tiêu về GDCDTC đã được xác định trong chương trình, đồng thời căn cứ vào đặc thù môn học và cách thức kiểm tra, đánh giá của môn học này.

Đánh giá kết quả học tập về GDCDTC của HS cần phải bảo đảm theo các yêu cầu chung như sau:

- Kết hợp đánh giá thông qua các nhiệm vụ học tập (bài kiểm tra dưới dạng trắc nghiệm, vấn đáp hoặc tự luận, bài tập thực hành,...) với đánh giá thông qua quan sát biểu hiện về thái độ, hành vi của HS trong quá trình tham gia các hoạt động học tập được tổ chức trên lớp học, hoạt động nhóm, tập thể hay cộng đồng và trong sinh hoạt, giao tiếp hằng ngày.

Chú trọng sử dụng các bài tập xử lý tình huống được xây dựng trên cơ sở gắn kiến thức của bài học với thực tiễn đời sống, đặc biệt là những tình huống, sự việc, vấn đề, hiện tượng của thực tế cuộc sống xung quanh, gần gũi với HS. Tăng cường các câu hỏi mở gắn với thực tiễn trong các bài tập kiểm tra, đánh giá để HS được thể hiện phẩm chất và năng lực.

Việc đánh giá thông qua quan sát biểu hiện về thái độ, hành vi ứng xử của HS trong quá trình tham gia vào các hoạt động học tập, sinh hoạt ở trường, ở nhà và ở cộng đồng cần dựa trên phiếu nhận xét của giáo viên, HS, gia đình hoặc các tổ chức xã hội.

Một số phương pháp sử dụng trong đánh giá kết quả học tập môn Đạo đức của HS như: Phương pháp quan sát, vấn đáp và đánh giá qua hồ sơ học tập, các sản phẩm, hoạt động của HS,...

- Kết hợp đánh giá của giáo viên với tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng của HS, đánh giá của phụ huynh HS và đánh giá của cộng đồng, trong đó đánh giá của

giáo viên là quan trọng nhất; coi trọng đánh giá sự tiến bộ của HS để chỉ ra được những thế mạnh, giúp HS khắc phục điểm yếu.

- Kết hợp đánh giá quá trình (trong suốt năm học, bằng nhiều hình thức khác nhau) và đánh giá tổng kết (cuối kì, cuối năm) để tổng hợp thành kết quả đánh giá cả năm học của HS.

3. Kết luận

Để GD thế hệ trẻ Việt Nam trở thành những CDTC, cần chú trọng hình thành và phát triển cho HS những năng lực của người CDTC ngay từ lứa tuổi nhỏ. Chương trình môn Đạo đức cấp Tiểu học trong Chương trình GD phổ thông 2018 đã thể hiện rõ nét các mục tiêu của GDCDTC thông qua yêu cầu cần đạt của các chủ đề. Trong quá trình triển khai chương trình mới, các tác giả sách giáo khoa, các nhà quản lý GD và giáo viên cần lưu ý khai thác các nội dung về GDCDTC để GD cho HS.

Tài liệu tham khảo

- [1] Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về *Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*.
- [2] Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, (26/12/2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông môn Giáo dục công dân*, Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT.
- [3] Lương Việt Thái, (02/2019), *Chương trình Giáo dục phổ thông mới và vấn đề giáo dục công dân toàn cầu*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, số 14.
- [4] Nguyễn Tuyết Nga (chủ biên) - Nguyễn Thị Việt Hà và cộng sự, (2018), *Dạy học lớp 5 theo hướng phát triển năng lực học sinh*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [5] Lương Việt Thái và cộng sự, *Nghiên cứu về công dân toàn cầu Việt Nam* (Chương trình Khoa học và Công nghệ cấp Quốc gia giai đoạn 2016 - 2019 Nghiên cứu phát triển khoa học giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục Việt Nam), mã số: KHGD/16-20.ĐT.009.
- [6] OXFAM, *Education For Global Citizenship*.
- [7] UNESCO, (2015), *Global Citizenship Education*.

GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION IN ETHICS EDUCATION AT PRIMARY LEVEL UNDER THE NEW GENERAL EDUCATION CURRICULUM ISSUED IN 2018

Nguyen Thi Viet Ha

The Vietnam National Institute of Educational Sciences
52 Lieu Giai, Ba Dinh, Hanoi, Vietnam
Email: hantv@vnies.edu.vn

ABSTRACT: *Global citizenship education has been concerned by many countries in the growing trend of globalization. Vietnam is in the process of fundamental and comprehensive renovation of education and training, which aims to educate and train the young generation of Vietnamese to become qualified and skilled citizens towards meeting the requirements of society and international integration. Global citizenship education is to contribute to the achievement of the expected educational goal. The article presents the objective of global citizenship education in Vietnam; identifying places that are capable of implementing global citizenship education in Ethics education at primary level; thereby suggesting orientations on methods and organizational forms of teaching and evaluating the outcomes of global citizenship education.*

KEYWORDS: *Global citizenship, global citizenship education, Ethics education, primary education level.*